

Domov>Zakonodaja in sodna praksa>Nacionalno pravo

Nacionalno pravo

Italija

Ta stran vsebuje informacije o pravnem sistemu v Italiji.

Pravni viri

V Italiji kot v vsaki moderni demokraciji politični sistem temelji na ločitvi oblasti med zakonodajno, izvršilno in sodno.

Italijanske pravne vire običajno zagotovi zakonodajna oblast, uveljavljajo jih izvršilna. Sodstvo posreduje, kadar so zakoni kršeni.

Vrste pravnih aktov – opis

Viri prava v Italiji, razvrščeni po pomembnosti, so naslednji:

ustava,

zakoni (zakoniki in drugi parlamentarni zakoni, regionalni zakoni),

uredbe,

običajno pravo.

Referendum je lahko pravni vir, če razveljavi (prekliče) prejšnji zakon.

Zakoni se razlagajo in sodna praksa lahko vpliva na kasnejše odločitve. Vendar pa sodna praksa ni strogo zavezujoča, saj ima Italija kontinentalni sistem, kjer je pozitivno, pisno pravo glavno vodilo za njegove razlagalce.

Ustava je glavni pravni vir. Določa jo ustavna oblast in spremeni se lahko samo s posebnim postopkom, ki je bolj zapleten od postopka za spremembo navadnih zakonov.

Parlamentarni zakoni so rezultat obravnave obeh domov, *Camera dei Deputati* (poslanska zbornica – spodnji dom) in *Senato* (senat – zgornji dom), uveljavijo in spoštujejo pa se po vsej Italiji. To izključuje posebne zakone, sprejete za posebna območja ali dogodke – na primer kot odziv na potres.

Regionalni zakoni veljajo samo na ozemlju določene regije in urejajo samo posebna vprašanja.

Glede nekaterih zadev se regionalni zakoni lahko vključijo v državne zakone (če obstajajo) ali lahko postanejo izključni (ob odsotnosti nacionalne ureditve) – to velja za trgovino, izobraževanje, znanstvene raziskave, šport, pristanišča in letališča, varnost pri delu in kulturne dobrine.

Uredbe so podzakonski akti in vsebujejo podrobnosti glede uveljavitve nacionalnih in regionalnih zakonov.

Hierarhija predpisov

Italijanski pravosodni sistem je v skladu z mednarodnimi in skupnostnimi pravili, običajnimi in pisnimi.

Med pravnimi viri obstaja hierarhija. V skladu z vladavino prava zakon ne sme biti v nasprotju z ustavo, podzakonski akt pa ne sme nasprotovati zakonodajnemu viru.

Institucionalni okvir

Institucije, pristojne za sprejemanje predpisov

Običajno so institucije, pristojne za sprejemanje predpisov, parlament in regijski sveti.

V posebnih okoliščinah lahko vlada sprejme zakone (ob posledični potrditvi/spremembah parlamenta). To se lahko zgodi v nujnih primerih ali če je parlament prenesel pooblastilo.

Uredbe običajno izdajo vlada ali regijski sveti in vsebujejo podrobnosti glede uporabe zakonov.

Postopek odločanja

Običajni zakonodajni postopek je sestavljen iz treh faz:

uvredba postopka: ta posebna pravica pripada vladi, vsakemu članu parlamenta, skupinam volivcev (državljanov), regijskim svetom in nekaterim posebnim ustanovam,

razprave in glasovanje: to se lahko izvede na več različnih načinov, odvisno od notranjih pravil parlamenta,

razglasitev in objava: obsega razglasitev s strani predsednika Republike Italije in objavo v uradnem listu.

Pravne zbirke podatkov

Projekt **Normattiva** deluje od marca 2010. Njegov namen je spodbuditi javne uprave pri informatizaciji in razvrščanju veljavnih državnih in regionalnih predpisov, omogočiti državljanom brezplačno iskanje in pregledovanje teh predpisov ter zagotoviti orodja za spreminjanje zakonodaje, za katero so odgovorni urad predsednika vlade, senat republike in poslanska zbornica.

Dokumente v zbirki podatkov „Normattiva“ je mogoče pregledovati v treh oblikah:

kot izvirno različico, objavljeno v italijanskem uradnem listu;

kot različico, ki je veljavna in v uporabi na dan iskanja po zbirki podatkov;

kot različico, ki je bila veljavna na kateri koli dan, ki ga opredeli uporabnik.

Ko bo zbirka podatkov popolna, bo obsegala celotno zbirko državne zakonodaje v obliki oštevilčenih aktov (zakonov, uredb, uredb z zakonsko močjo in drugih oštevilčenih aktov).

Trenutno vsebuje približno 75 000 aktov, sprejetih od vključno leta 1946.

Ne vsebuje ministrskih uredb.

Projekt se še vedno razvija. V prihodnosti:

bo mogoče krmariti po vsej zbirki podatkov prek dinamičnih povezav od spremenjene določbe do ustreznega člena v naslednjem aktu o spremembah in dopolnitvah;

funkcija iskanja bo nadgrajena, tako da bo vključevala iskanje po „konceptu“ in semantični kategoriji;

na voljo bodo vsi zakonodajni akti, objavljeni v obdobju, ko je bila Italija kraljevina (1861–1946);

vsebovala bo povezave do vseh drugih javnih zakonodajnih zbirk podatkov, vključno z zbirkami regionalnih zakonov in zakonodaje Skupnosti.

Zadnja posodobitev: 18/01/2022

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali

podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.